

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
ของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
THE DEVELOPMENT OF TEACHING ENHANCEMENT PROGRAM IN
DIGITAL ERA FOR EARLY CHILDHOOD TEACHERS UDON THANI 3
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹ชญชิตา ตะเพ็ชร และ ²ธรินธร นามวรรณ

¹Chanunchida tapeth and ²Tharinthorn Namwan

¹มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย

¹Maharakham University, Thailand

¹65010581015@msu.ac.th, ²tharinthorn.n@msu.ac.th

Received: May 28, 2024; Revised: June 27, 2024; Accepted: July 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

¹ นิสิต, สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 สูงสุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล รองลงมาคือด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ 2. โปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหาประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล โมดูล 2 การสื่อสารยุคดิจิทัล และโมดูล 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) กิจกรรมพัฒนา มี 5 วิธีพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าโปรแกรมโดยรวมมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

คำสำคัญ : โปรแกรมเสริมสร้าง, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, ครูปฐมวัย, ยุคดิจิทัล

Abstract

This research aims to: 1) study current state, study the current state, desirable conditions, and requirements for learning experiences management in the digital era for early childhood teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 2) develop an enrichment program to enhance learning experiences in the digital era of early childhood teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3. The results showed that: 1. The current state of the digital learning experiences of early childhood teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 was found to be at a moderate level. Additionally, the desirable conditions of learning experience management in the digital era of early childhood teachers under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 were observed at the highest level. Furthermore, the priority necessity of organizing learning experiences in the digital age of early childhood teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3, in descending order, as follows: 1) Knowledge and understanding of the digital era 2) Communication in the digital era, and Learning management in the digital era respectively. 2. The enrichment program enhancing learning experiences in the digital era of early childhood teachers under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 consists of the following components: 1) Principles 2) Objectives, and 3) content, including three modules: Module 1 - Knowledge and Understanding of the Digital Era, Module 2 - Communication in the Digital Era, and Module 3 - learning management in

the digital era, 4) enrichment activities including four key activities, and 5) assessment and evaluation. The experts considered that the overall program is highly appropriate and highly feasible.

Keywords: enrichment programs, organizing learning experiences, early childhood teachers, digital age

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคดิจิทัลมีอิทธิพลต่อประเทศไทยในการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรม และการจัดการศึกษา กล่าวคือ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษา ต้องมีการปรับตัวทั้งด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การแข่งขัน การลงทุนทางการศึกษา และความคาดหวังของสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีความคล่องตัวในด้านการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการด้านการศึกษาใหม่ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นตัวการขับเคลื่อน ทำให้องค์กรทางการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธี ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงาน หัวใจหลักของการปฏิรูปการศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาโดยให้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของไทย (สุนทร โคตรบรรเทา, 2551)

จากสภาพปัจจุบันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้สังคมไทยสามารถอยู่รอดกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้การสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็ว ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ตลอดเวลา รวมทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาตรมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ความเป็นยุคดิจิทัลนี้จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ไปได้อย่างมากมาย โดยสภาพดังกล่าวนำไปสู่โอกาสอย่างมหาศาล แต่ในทางตรงกันข้ามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกมากมายด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่สำคัญคือส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 54 วรรคสอง อันมี ความว่า ให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ในยุทธศาสตร์ข้อ 4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม พัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย ให้การสนับสนุนและ ส่งเสริมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล พร้อมได้น้อมนำแนวพระราชดำริ พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันมีใจความสำคัญว่า มุ่งปลูกฝังความดี ให้นักเรียนอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดีเป็นเด็กที่มีน้ำ ใจรู้จักทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม มีความสามัคคี รู้จักดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่กัน การรู้จักแยกแยะสิ่ง ที่ถูกที่ผิด สิ่งที่ดีที่ชั่ว ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูรอันมีใจความ สำคัญว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรืออุปนิสัยที่มั่นคงเข้มแข็ง อาทิการสร้างบุคลิกและ อุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) มาขับเคลื่อนงานด้านการศึกษา ให้เกิดเป็นรูปธรรม เมื่อกล่าวถึง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีความประสงค์ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัยและส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขเพื่อรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป ซึ่งในหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติ และความแตกต่างระหว่างบุคคลภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อ ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่องรวมถึงได้รับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและยังสามารถเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม มีทักษะชีวิตพร้อมทั้งปฏิบัติตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดีมีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยการมีส่วนร่วมระหว่าง สถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นหน่วยงานขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับวัยเรียนได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างทั่วถึง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3 มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนด และการที่จะทำหน้าที่ให้สมบูรณ์นั้น บุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะครูจะต้องมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยกำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรแต่ในปัจจุบันบุคลากรครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3 พบปัญหาที่เกิดมาจากปัจจัยหลายด้านซึ่งมีทั้งที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเองและครูผู้สอนปัญหาที่พบสำหรับครูผู้สอนที่เห็นได้ชัดเจนเป็นปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าโดยรวม แต่ขาดการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพขาดการบูรณาการ ขาดกลไกประสานงานที่ชัดเจนในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการบริหาร จัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างพอเพียง และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งที่ปัญหา ยังมีปัญหาในการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพราะผลการประเมินด้านผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3, 2565)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทและมีภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึง มีความสนใจที่จะศึกษาและการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครูและสถานศึกษาเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย ตัวเองจนนำไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเข้มแข็ง จริงจัง และ ดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3
2. เพื่อออกแบบและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 420 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 201 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ใช้เทคนิคการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดโรงเรียนหน่วยการสุ่มและใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้อย่างมีอิสระ

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีส่วนประกอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการคุณวุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และความเป็นไปได้โดยหากมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ชี้ชัดให้เห็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นชอบในคุณภาพของ

โปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3

โปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ
ด้านความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล	2.81	4.58	0.63	1
ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล	2.99	4.63	0.55	2
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.13	4.59	0.47	3

จากตาราง 1 พบว่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.63$) ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.55$) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.47$) ตามลำดับ

2. โปรแกรมการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีองค์ประกอบของโปรแกรมทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อโปรแกรมการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด มีความเป็นไปได้มากที่สุด ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 Module 1 ความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
3.2 Module 2 การสื่อสารยุคดิจิทัล	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
3.3 Module 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. กิจกรรมพัฒนา						
4.1 การพัฒนาผ่านเครือข่ายออนไลน์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
4.3 การปฏิบัติงานจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 การศึกษาด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.85	0.48	มากที่สุด	4.83	0.71	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 แสดงรายละเอียดทั้งหมดดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากครูควรมีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการเรียนรู้ ความเข้าใจที่ดีในเทคโนโลยีช่วยให้ครูสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งครูควรมีความเข้าใจที่ดีในวิธีการสร้างและนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ การนำเสนอข้อมูล การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีสื่อสารได้ เป็นประสิทธิภาพมีผลต่อความสำเร็จของการเรียนรู้ พร้อมทั้งครูควรสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่สร้างกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านทางเทคโนโลยีการสื่อสารผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของรักชิต สุทธิพงษ์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ครูยุคดิจิทัล ต้องมีความเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความเข้าใจในตัวผู้เรียนและมีทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ชีวิตจริง มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัว และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความสามารถในการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาชีวิต ในลักษณะเครือข่าย พร้อมทั้งยังเป็นไปตามแนวคิดของนฤมล เนียนหอม (2560) กล่าวไว้ว่าในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ครูควรศึกษาก่อนว่าทักษะ สาระการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็ก แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป อย่างไรก็ตามครูควรตระหนักถึงหลักสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ กล่าวคือความสอดคล้องเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสาระการเรียนรู้และทักษะต่างๆ การที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่หลากหลายช่วยให้เกิดการตกผลึกทางความคิด และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งยังเป็นไปตามแนวคิดของอ่องจิต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวลี โปยนอก (2559) ที่พบว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การอบรม และการประชุมปฏิบัติการ การให้การสนับสนุนและการอบรมในการใช้เทคโนโลยีในการสอนและการเรียนรู้ ช่วยครูปฐมวัยในการเรียนรู้วิธีการทำงานกับเครื่องมือใหม่และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในที่ทำงาน

2. โปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา ประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้ความเข้าใจยุคดิจิทัล โมดูล 2

การสื่อสารยุคดิจิทัล และโมดูล 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) กิจกรรมพัฒนา ประกอบด้วย 4.1) การพัฒนาผ่านเครือข่ายออนไลน์ 4.2) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4.3) การปฏิบัติงานจริง 4.4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 4.5) การศึกษาด้วยตนเอง 5) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 5.1) ประเมินก่อนการพัฒนา โดยการประเมินการเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5.2) ประเมินระหว่างการพัฒนา โดยการประเมินความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาพฤติกรรมและทักษะ การประเมินการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมในการพัฒนา โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 5.3) ประเมินหลังการพัฒนา โดยการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากการให้การสนับสนุนและการอบรมในการใช้เทคโนโลยีในการสอนและการเรียนรู้ ช่วยครูปฐมวัยในการเรียนรู้วิธีการทำงานกับเครื่องมือใหม่และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในที่ทำงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแบ่งปันทรัพยากรระหว่างครูปฐมวัย สนับสนุนครูในการสร้างทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์และวิธีการสอนที่เหมาะสม พร้อมทั้งช่วยในการปรับปรุงแผนการสอนและการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัลและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของอ่องจิต เมธยะประสาท (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ครูยุคดิจิทัลต้องมีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ มีทักษะการแสวงหาความรู้ มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่นักเรียน ผ่านสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการเสาะหา และคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัย เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของถนอมพร เลหาจรัสแสง (2557) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับครูไทยว่าครูต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี หากไม่รู้จริง ในเรื่องที่สอนแล้วก็ยากที่นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหานั้นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ เกษัชชา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พัฒนาสมรรถนะครูผู้นำด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 พบว่าสมรรถนะด้าน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ของครูผู้นำสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิพร เกิดเรือง (2559) ที่พบว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้พรมแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ (New frontier of learning) ต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ โปรแกรมเสริมสร้างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของครูปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน มีเนื้อหาพัฒนา ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจดิจิทัล มีเนื้อหาพัฒนาทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ 1) มีความรู้พื้นฐานในการใช้ดิจิทัลในการทำงานอย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ 2) มีความสามารถในการเข้าถึงเว็บไซต์ เพื่อศึกษาพัฒนาตนเอง 3) มีความคิดสร้างสรรค์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างสรรค์สื่อผ่านดิจิทัล 4) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางดิจิทัล 5) มีความเป็นพลเมืองดิจิทัล เข้าใจทางสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ในการใช้ดิจิทัล 6) คิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการใช้ดิจิทัล 7) สืบค้นอย่างมีวิจารณญาณ คัดวิเคราะห์ใช้เหตุผลในการกลั่นกรอง ตรวจสอบ ความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยของข้อมูลดิจิทัล

2. ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล มีเนื้อหาพัฒนาทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ 1) สื่อสารตรงประเด็นชัดเจน ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง 2) มีทักษะการพูดในที่สาธารณะ มีทักษะการนำเสนอที่ดี ด้วยการแสดงออกทางภาษา กายอย่างเหมาะสม 3) เป็นผู้ฟังที่ดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ใช้คำถามปลายเปิดในการสื่อสาร 4) ใช้ช่องทางสื่อหรือเครื่องมือการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม 5) รู้จักตนเอง ควบคุมอารมณ์ในการสื่อสาร 6) วางแผนความคิดอย่างเป็นระบบ มีการลำดับขั้นตอนในการสื่อสาร รู้จักวิเคราะห์ และตีความหมายข้อมูลที่ได้รับ

3. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยุคดิจิทัล มีเนื้อหาพัฒนาทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน 3) การวิเคราะห์วิธีการ กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน 4) การเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ สื่อการสอน 5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) การวัดและประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และนำผลมาปรับปรุงพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560*. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. ถนนอมพร เลาหจรัสแสง. (2557). *นิยามเลิร์นนิ่ง อ็อบเจกต์ เพื่อการออกแบบพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์*.

วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นฤมล เนียนหอม. (2560). *การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการในระดับปฐมวัย*. ค้นคว้าจาก

http://www.naremon.com/index.php?option=com_content&task=view&id=3&Itemid=50

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปาริชาติ เกสัชชา. (2557). *การพัฒนาสมรรถนะครูผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศตวรรษที่21*.วารสารบัณฑิตศึกษา.
- ยุวลี โพนนอก. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมครูผู้ช่วยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชิต สุทธิพงษ์. (2560). *ประเด็นคัดสรรทางการศึกษา*. เอกสารประกอบคำสอนสาขาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ.: บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2565*.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อดิพร เกิดเรือง (2559). *การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล*.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- อ่องจิต เมธยะประภาส. (2557). *บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 และยุคดิจิทัล*. ครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่